

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра беларускага мовазнаўства

Анатацыя да дыпломнай работы
Айконімы Капыльскага раёна Мінскай вобласці:
асаблівасці паходжання, спецыфіка варыянтнасці

Герык Аліса Віктараўна

Навуковы кіраўнік –
прафесар
Гапоненка І.А.

2022

РЭФЕРАТ

Ключавыя словы: айконімы, анамастычная этымалогія, анамастычная матывацыя, словаўтваральныя тыпы айконімаў, анамастычная варыянтнасць.

Актуальнасць абранай тэматыкі ў тым, што онімы змяшчаюць у сабе важную ў навуковых адносінах лінгвакразнаўчую і гістарычную інфармацыю. Айканімічная база Капыльскага раёна Мінскай вобласці яшчэ недастаткова даследавана, і адпаведна вывучэнне рэгіянальных анамастычных адзінак спрыяе папаўненню агульнай анамастычнай нацыянальнай карціны.

Мэта работы – вывучэнне семантыкі і этымалогіі айконімаў Капыльскага раёна Мінскай вобласці, аналіз айканімічных варыянтаў айконімаў на фанетычным, марфалагічным, лексічным узроўнях, выяўленне заканамернасцяў і прычын узнікнення варыянтных пар і радоў.

Пастаўленая **мэта** патрабавала вырашэння наступных **задач**:

- выявіць асаблівасці паходжання беларускіх айконімаў, шляхам супастаўлення навуковых і народных этымалогій;
- вызначыць спецыфіку анамастычнай варыянтнасці;
- вылучыць варыянтныя айконімы Капыльскага раёна Мінскай вобласці;
- прааналізаваць з’яву варыянтнасці на фанетычным, марфалагічным і лексічным узроўнях;
- зрабіць вывады адносна прычын варыянтнасці айконімаў.

Аб’ектам даследавання з’яўляюцца айканімічныя найменні населеных пунктаў (афіцыйныя і мясцовыя) Капыльскага раёна Мінскай вобласці.

Прадмет даследавання – асаблівасці паходжання айканімічных адзінак (з пункту погляду народнай і навуковай этымалогіі), спецыфіка іх словаўтваральных характарыстык і характар анамастычнай варыянтнасці абследаванага рэгіёна. **Факталагічнай базай** даследавання паслужыў 1-ы том 6-томнага нарматыўнага даведніка «Назвы населеных пунктаў Рэспублікі Беларусь. Мінская вобласць».

Асноўныя метады работы – апісальны, арэальны, семіятычны, параўнальны.

Практычная значнасць даследавання заключаецца ў тым, што яго вынікі могуць быць выкарыстаны: 1) для далейшай распрацоўкі актуальных пытанняў айканімічнага словаўтварэння; 2) у ВНУ і школьным выкладанні беларускай мовы; 3) пры выбары нарматыўнага варыянту айконіма ў канкрэтных камунікатыўных сітуацыях; 4) у ходзе выяўлення гісторыка-лінгвістычных заканамернасцей фарміравання нацыянальнай тапаніміі.

Агульны аб’ём дыпломнай працы. Дыпломнае даследаванне ўключае ўводзіны, 4 главы, заключэнне, спіс выкарыстанай літаратуры (50 пазіцый), 2 дадаткі. Агульны аб’ём дыпломнай працы 62 старонкі, з іх асноўны тэкст займае 50 старонак, спіс выкарыстанай літаратуры – 3 старонкі, дадаткі – 6 старонак.

РЕФЕРАТ

Ключевые слова: ойконимы, ономастическая этимология, ономастическая мотивация, словообразовательные типы ойконимов, ономастическая вариантность.

Актуальность выбранной тематики в том, что онимы содержат в себе важную в научном отношении лингвострановедческую и историческую информацию. Ойконимическая база Копыльского района Минской области еще недостаточно исследована, и, соответственно, изучение региональных ономастических единиц способствует пополнению общей ономастической национальной картины.

Цель работы – изучение семантики и этимологии ойконимов Копыльского района Минской области, анализ ойконимических вариантов ойконимов на фонетическом, морфологическом, лексическом уровнях, выявление закономерностей и причин возникновения вариантных пар и рядов.

Поставленная цель требовала решения следующих **задач**:

- выявить особенности происхождения белорусских ойконимов, путем сопоставления научных и народных этимологий;
- определить специфику ономастической вариантности;
- выделить вариантные ойконимы Копыльского района Минской области;
- проанализировать явление вариантности на фонетическом, морфологическом и лексическом уровнях;
- сделать выводы относительно причин вариантности ойконимов.

Объектом исследования являются ойконимические наименования населенных пунктов (официальные и местные) Копыльского района Минской области. **Предмет исследования** – особенности происхождения ойконимических единиц (с точки зрения народной и научной этимологии), специфика их словообразовательных характеристик и характер ономастической вариантности обследованного региона. **Фактологической базой исследования** послужил 1-й том 6-томного нормативного справочника «Названия населенных пунктов Республики Беларусь. Минская область».

Основные методы работы – описательный, ареальный, семиотический, сравнительный.

Практическая значимость исследования заключается в том, что его результаты могут быть использованы: 1) для дальнейшей разработки актуальных вопросов ойконимического словообразования; 2) в вузе и школьном преподавании белорусского языка; 3) при выборе нормативного варианта ойконима в конкретных коммуникативных ситуациях; 4) в ходе выявления историко-лингвистических закономерностей формирования национальной топонимии.

Общий объем дипломной работы. Дипломное исследование включает введение, 4 главы, Заключение, Список использованной литературы (50 позиций), 2 приложения. Общий объем дипломной работы 62 страницы, из них основной текст занимает 50 страниц, Список использованной литературы – 3 страницы, приложения – 6 страниц.

ABSTRACT

Keywords: oikonyms, onomastic etymology, onomastic motivation, word-formation types of oikonyms, onomastic variability.

The relevance of the chosen topic lies in the fact that the onyms contain scientifically important linguistic and historical information. The oikonymic base of the Kopylsky district of the Minsk region has not yet been sufficiently studied, and accordingly, the study of regional onomastic units contributes to the completion of the general onomastic national picture.

The **goal** of the work is to study the semantics and etymology of the oikonyms of the Kopylsky district of the Minsk region, to analyze the oikonymic variants of oikonyms at the phonetic, morphological, lexical levels, to identify patterns and causes of variant pairs and series.

The **goal** required solving the following tasks:

- to identify the features of the origin of Belarusian oikonyms by comparing scientific and folk etymologies;
- determine the specifics of onomastic variability;
- identify variant oikonyms of the Kopylsky district of the Minsk region;
- analyze the phenomenon of variability at the phonetic, morphological and lexical levels;
- to make conclusions about the reasons for the variability of oikonyms.

The object of the study is the oikonymic names of settlements (official and local) Kopylsky district of Minsk region. **The subject** of the study is the peculiarities of the origin of oikonymic units (from the point of view of folk and scientific etymology), the specifics of their word-formation characteristics and the nature of onomastic variation of the surveyed region. **The factual basis of the study** was the 1st volume of the 6-volume normative reference book "Names of settlements of the Republic of Belarus, Minsk region".

The main methods of work are descriptive, areal, semiotic, comparative.

The practical significance of the study lies in the fact that its results can be used: 1) for further development of topical issues of oikonymic word formation; 2) in higher education and school teaching of the Belarusian language; 3) when choosing a normative version of the oikonym in specific communicative situations; 4) during the identification of historical and linguistic patterns of the formation of national toponymy.

The total volume of the thesis. The thesis study includes an introduction, 4 chapters, Conclusion, List of references (50 positions), 2 appendices. The total volume of the thesis 62 pages, of which the main text occupies 50 pages, References - 3 pages, applications – 6 paged pages.